

7 december 2011

Elektronisch stemmen in België

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Dienst Verkiezingen (www.ibz.rrn.fgov.be)

► Historiek

- **1991**
 - experiment
 - 2 gemeenten
- **1994 - 1995**
 - elektronisch stemmen
 - 20% kiezers
- **1999 – nu:**
 - 44% kiezers
 - 3,4 miljoen kiezers / 7,6 miljoen
 - 201 op 589 gemeenten

► Evolutie

- **2007**
 - Universitaire studie nieuw stelsysteem
 - Papieren afdruk voor kiezer
 - Beter democratisch toezicht
- **2008**
 - Parlementair debat
 - Resolutie ontwikkeling nieuw stelsysteem
 - Papieren afdruk

► Evolutie

- **2009-2010**

- Procedure overheidsopdracht
- Onderhandelingen en toewijzing

- **2011**

- Ontwikkeling prototype
- Positief stemexperiment – oktober 2011
- 22 locaties
- 6000 kiezers

- **Eind 2011**

- Regeringsbeslissingen:
 - Federaal
 - Regionaal
- Gebruik nieuw stelsysteem vanaf verkiezingen oktober 2012

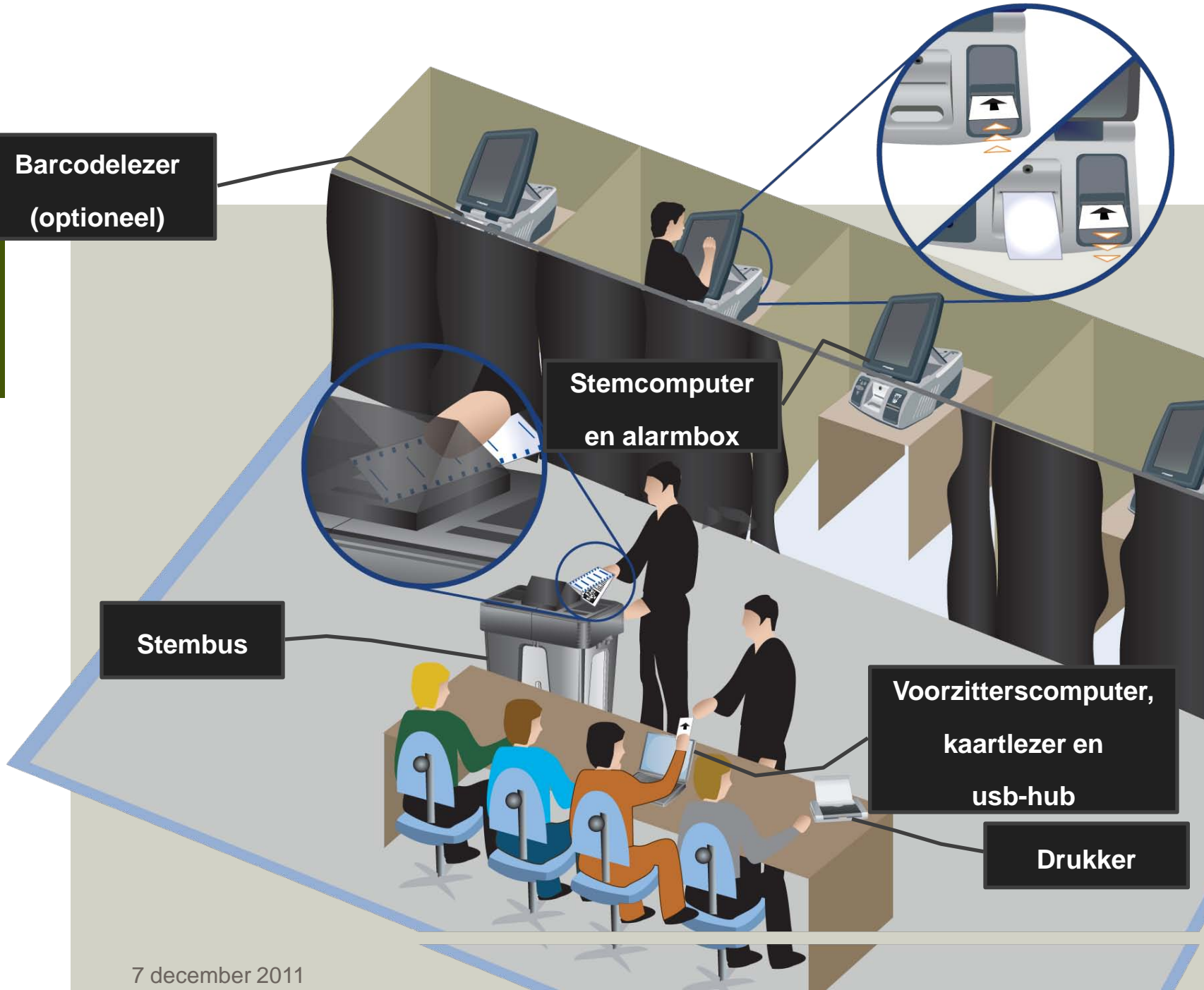
**Barcodelezer
(optioneel)**

**Stemcomputer
en alarmbox**

Stembus

**Voorzitterscomputer,
kaartlezer en
usb-hub**

Drukker

► Voorzitterscomputer

Voorzitterscomputer en toebehoren

Stembus

Voorzitters-
computer

Kaartlezer

7 december 2011

USB-hub

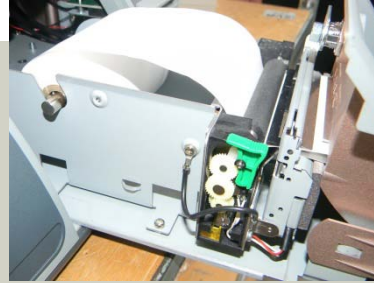

Drukker

► Stemcomputer

Stemcomputer

Drukker

**Drukker en
kaartlezer**

Sleutel

Alarmbox

Achteraanzicht

► Concept stemsysteem

1

Steek de kaart in de stemcomputer in de richting van de pijl

2

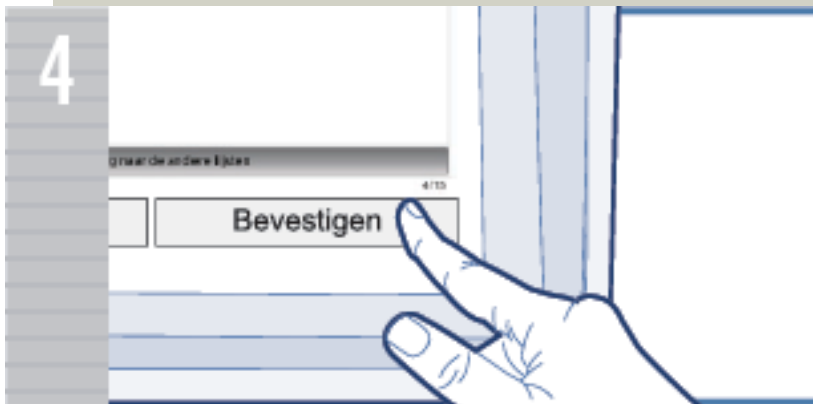

Volg de instructies op het scherm

► Concept stemsysteem

Breng uw stem uit

Bevestig uw stem

► Concept stemsysteem

5

Neem en controleer uw stembiljet

6

Vouw het biljet dubbel met de gedrukte tekst naar binnen

► Concept stemsysteem

7

Neem de kaart terug

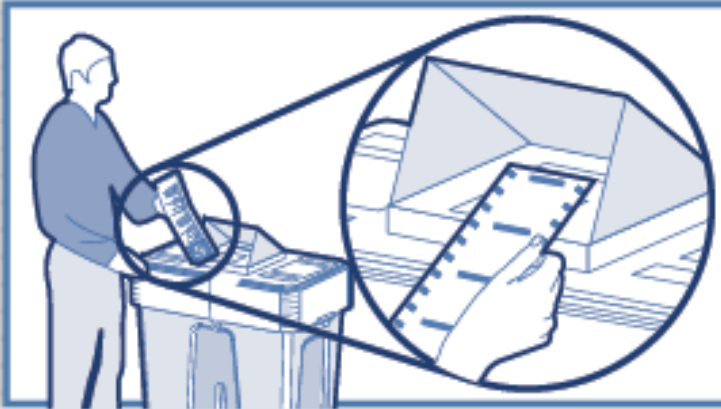
8

Geef de kaart terug aan een lid van het stembureau

► Concept stemsysteem

9

**Ga naar de stembus en
registreer uw stembiljet**

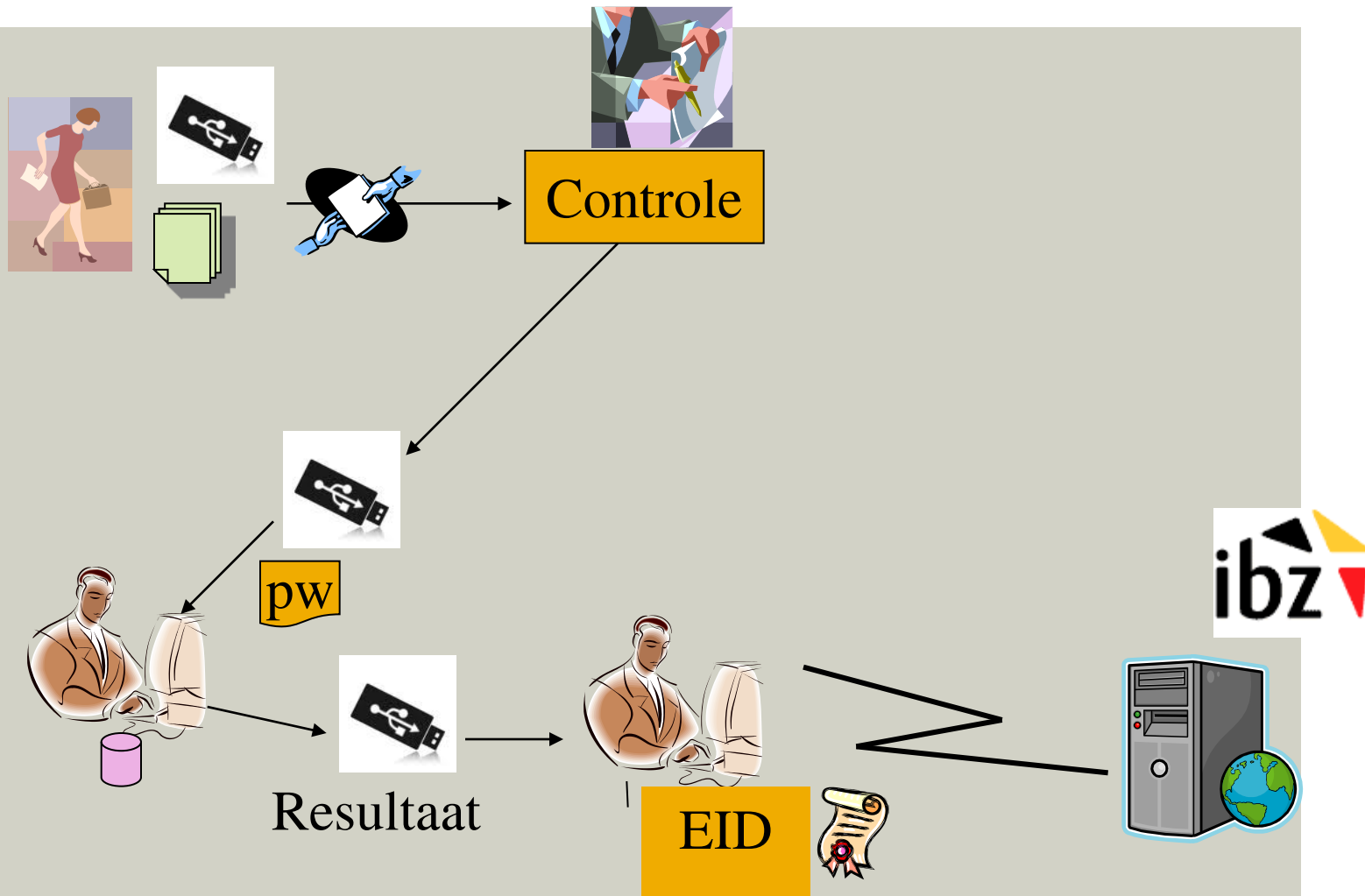
10

**Stop uw stembiljet
in de stembus**

► Totalisatie

Flow

► Stemexperiment

- **24 stembureaus – 22 locaties**
 - Administraties
 - Rusthuis
 - School
 - Marktpluin
 - Stationsgebouw
- **Fictieve verkiezingen**
 - Sportdisciplines
 - Muziekgenres

▶ Eerste indruk kiezer: enkele cijfers

- **Duidelijke instructies op het scherm?**
→ Ja, 96%
- **Verbetering tov stemmen op papier?**
→ Ja, 89%
- **Verbetering tov oude stemmachines?**
→ Ja, 81%
- **Gemakkelijk te gebruiken?**
→ Ja, 96%

▶ Algemene indruk stemexperiment

- **Systeem = gebruiksvriendelijk → kiezer**
- **Geen stabiliteitsproblemen**
- **Geen problemen voor verderzetting project**
- **Aantal aandachtspunten**
 - alarmboxen

Coördinaten:

Erwin Hertens:

erwin.hertens@rrn.fgov.be

David Van Kerckhoven:

david.vankerckhoven@rrn.fgov.be

Meer info:

<http://www.verkiezingen.fgov.be>

<http://www.experiment2011.rrn.fgov.be>